

DÉLI ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Budapest, 1909.

II. évf.

SZERDA

48. szám.

Március 3.

Szerkesztőség: VI., Aradi-utca 8. szám.
TELEFONSZAM 108-52.
Egyes szám ára helyben 2 fillér.

Felolós szerkesztő:
DR. VÉCSEY MARCEL

Kiadóhivatal: VI., Aradi-utca 8. szám.
TELEFONSZAM 108-52.
Hirdetések millim. számítással díjszabás szerint.

A koalíciós kormány válsága. Családi dráma a Mester-utczában.

Előfizetési ár házhoz hordva:

egész évre . . . 12 korona
fél évre 6 „
negyed évre . . . 3 „
egy óra 1 „

Az előfizetési díj — postautalványon is — a kiadóhivatalnak, VI., Aradi-utca 8. sz. a. küldhető be.

Kormányválság.

— március 3.

A bankbizottság tegnapi ülésén a koalíciós kormány majdnem megbukott.

Ha utolsó percben Holló Lajos közbelépésével nem siet a kormány segítségére, ma reggelre már kitért volna a nyílt válság.

A koalíciós alakulat bomlási folyamata azonban mindenképen megindult és a teljes zúllás csak időleges haladékot szenvedett, de már aligha lesz feltartóztatható.

A bankbizottság tegnapi ülésének eredményéből kétségtelenül megállapítható azonban egy fontos tünet s ez: **W e k e r l e S á n d o r b u k á s a.**

A miniszterelnök ur ugyanis azt remélte, hogy politikai egyéniségének súlyával és felszólalásával sikerülne fog lecsillapítani a függetlenségi párt békétlenkedő elemeit, de kellemetlen meglepetésére azt kellett tapasztalnia, hogy a bankbizottság többsége egész komolyan el van határozva arra, hogy a koalíciós kormány tervezett bankárulásának elejét vegye és a bankkérdésében minden további személynelvesztést és nemzetcsalási kísérletet megelűsítson.

Tapasztalhatta Wekerle ur, hogy a bank kérdésében nem ismerte föl eléggé **J u s t h Gyula** befolyását és a függetlenségi párt igazi hangulatát és hogy a házelnök és a Holló-csoport leszerelése, minden fondorkodása és mesterkedése ellenére nem olyan könnyű feladat, mint ahogy ő elképzelte.

Ez a tévedése és elhibázott taktikája lehet hogy fejébe fog kerülni a kormányelnök urnak.

Ugy látszik azonban, hogy maga Holló Lajos sem akarta még végleg kitekerni a „koalíciós hősök“ nyakát, mert aranyhidat épített magának az esetleges visszavonulásra és közbevető indíványával némi időhaladékot szerezett a végvonagló kormánynak.

Már pedig a hatalom megtartásához göröcsösen ragaszkodó koalíciós kormány így gondolkodik:

Zeit gewonnen, Alles gewonnen.

A bankbizottság tegnapi ülésének folyamán észlelt három jelenségre akarom az önök figyelmét fölhívni. Az első, azon általános türelmetlenség és ellenszenv, amely kevés kivétellel a bizottság összes tagjai részéről, a vénasszonyi fecsegéseiről híres „formulához“, **S z é l l K á l m á n** felszólalása ellen leplezetlenül megnyilatkozott.

A második **K o s s u t h L i p ó t n á k** a bankkérdésben mindvégig tanusított határozatlan, ingadozó, férfiatlan és habozó magatartása, melyből a lipóterendes vitéz legmeghittebb követői sem tudtak kiigazodni aziránt, hogy mit is akar tulajdonképpen a vezér a bankkérdésben. Mi a szándéka?

Meg akarja tartani a miniszteri tárcát vagy bukni a kartellszerű bankkal? Ki tudná ezt vajjon megmondani? A harmadik tünet a **R a k o v s z k y é k** és a néppárt magatartása.

Aki a nemzet felszabadulásának ádáz ellenségeit és a bécsi kamarilla kipróbált csalóit akarja fölkuatni, a néppárt táborában mindenkor megtalálhatja őket.

Klerikálisok egymás hajában.

— Saját tudósítónktól. —

— március 3.

Ismeretes az az ádáz háboruszkodás, amely a „Szánin“ című regény körül két klerikális újság, a „B. H.“ és az „Alkotmány“ között már hetek óta dúl.

Az összeütközés ez esetben üzleti dolog körül történt, amennyiben a „B. H.“ adta ki és reklámozta az orosz szerző pornografikus művét, amelyet a papgazdasszonyok lapja nagy dühvel megtámadott.

Tegnap számunkban megírtuk, hogy a „Szánin“ ügyében **K m e t y K á r o l y** orsz. képviselő ma interpellálni akart a Házban, de az igazságügyminiszterrel folytatott tegnapi megbeszélés folytán ezen szándékától elállott.

Az igazságügyminiszter ur ugyanis régi hailandósággal viseltetik a néppárt iránt és mindenkor igyekszik a klerikális táborak kedvére eljárni.

Kilátásba helyezte a „Szánin“ elkobzását és a hírhedt mű fordítója és terjesztői elleni megtorlási eljárást.

A néppárt lapja ma nagy diadallal regisztrálja föllépésének sikerét, ekként cikkezvén:

— Az Alkotmány mutatott rá a magyar sajtóban először arra a méregre, melyet **A r c ú b a s e v** orosz regénye, a Szánin által a magyar társadalomba is be akartak vinni. Főleg mikor láttuk, hogy még olyan lapok is, mint a Budapesti Hírlap, beállottak, sőt elüljártak a Szánin ajánlásában, terjesztésében és hirdetésében s mikor láttuk ama leirhatatlanul szennyes és fajtalanságra serkentő Szánin reklámcédulákat, a leghatározottabb erélylyel léptünk fel s követeltük, hogy ezen erkölcsi rothadást terjesztő könyvet úgy, mint Oroszországban és Németországban is tették, kobozzák el s tiltsák el annak terjesztését és hirdetését.

Igaz, hogy tegnap a Ház folyosóján akadott néhány képviselő, ki a pornográfia védelmére kelt, sőt **A n d r á s s y Gyula** is példálódzott a maga liberális felfogásával, hogy akkor **S h a k e s p e a r e t** is el kell tiltani. **S h a k e s p e a r e** műveiben is sok az erotikum. Azonban erre a desperatus s felteszszük, hogy a Szánin nem ismeréséből argumentálás nem győzhette meg senkit — főleg azt nem, aki **S h a k e s p e a r e**-ből és **A r c ú b a s e v**-ből csak tíz sort is olvasott. Ismeretes volt az is, hogy **K m e t y**, a jogász interpellációra készült s dicséretére legyen mondva, hogy sem a képviselők viccei, sem az olyan igazságnélküli védelem, mint **A n d r á s s y é**, nem ingatták meg elhatározásában.

Ma azután azt beszéltek, hogy az interpelláció elmarad, mert **G ü n t h e r** olyan kijelentést tett **K m e t y** előtt, hogy **K m e t y** feleslegesnek tartja az interpellációt. Híre ment, hogy **G ü n t h e r** felhívta az ügyészséget, hogy tegyen felterjesztést az elkobzást illetőleg. Estére a félhivatalos tudósítóban meg is jött az elkobzást elrendelő intézkedés megtörténtének a híre. A Bud. Tud. ugyanis ezt jelenté:

A budapesti királyi főügyészség, mint a Budapesti Tudósító értesül, a „Szánin“ című regény bármely nyelven megjelent példányainak lefoglalása iránt a m. kir. igazságügyminiszter utasítására megtette a szükséges intézkedéseket s egyuttal megindította az eljárást a regény fordítója, terjesztői és egyéb tettesei, illetve részesei ellen.

Kötelességünk teljesítésének tudatával s az elért siker örömeivel vesszük e hírt. Örülünk, hogy a méltó büntetés — magát a szégyent is ide értjük — el fogja érni, sőt részben elérte mindazokat, kik a magyar közönségnek kínálgatták, árusították, ajánlották ezt a fajtalanságot terjesztő könyvet.

Egy látogatás a fertőtlenítő intézetben A polgármester rendelete.

— Saját tudósítónktól. —

— március 3.

Csunya vádak hangzottak el az elmúlt héten a székesfővárosi fertőtlenítő intézet személyzete, de különösen annak igazgatója, **d r. B u k o v s z k y György** ellen. A vádakra másnap megérkeztek a hivatalos cáfolatok. Nyilatkozott a polgármester, aki állítólag vizsgálatot is indított ebben az ügyben; nyilatkozott a megvádolt igazgató, aki állítólag tisztának tudja magát, aztán nyilatkozott a fővárosi tanács, amelynek az egyik ülésén a nagyhangú tanácsurak egy egész sora szidta az újságokat, többé-kevésbé velős vagy véletlen felszólalások alakjában. Közben azonban a fertőtlenítő intézetnek egy **M e n e n d a** nevű tisztviselője, még a hivatalos cáfolatok megjelenése előtt, arra akarta bírni a „Déli Újság“ egy munkatársát, hogy cáfolja meg a lapok által hangoztatott vádakot. A hírlapíró faggatására aztán a következőket mondta:

— Kérem, nem merem állítani, hogy minden légből kapott állítás. Valami igaz van a dologban, csak nem úgy igaz, ahogy megírták.

Szóval, valami mégis csak büzlök Dániában. A „Déli Újság“ illető munkatársa azt akarta megtudni, hogy mi az, ami büzlök. Szombaton délelben telefonon felhívta a fertőtlenítő intézetet és a jelentkező hivatalistának megmondta, hogy szeretne személyesen meggyőződni arról, hogy mi az igazság az elhangzott vádakban és mi a rágalom. Személyesen akar meggyőződni mindenről és védeni az ártatlant, vádolni a bűnöst.

— Azonnal, kérem! — volt a hivatalistát válasza.

Aztán futkosás, ajtócsapkodás, sugábugás hallatszott a kagylón keresztül, majd egy másik, mély basszushang szólalt meg a telefon mögött:

— Sajnálunk, kérem, de szigorú rendeletet kaptunk a polgármestertől is, a tanácstól is, hogy nem szabad szóba állanunk újságíróval és minden felvilágosítást meg kell tagadnunk. Szíveskedjék akár a polgármester urhoz, akár a vezető tanácsos urhoz fordulni.

Nem mentünk sehová. Eleget tudtunk. Akinek nincs titkolni valója, az nem titkolódik és nem rendel el hivatalból titkolódásokat. De egy kissé értelmetlen a polgármesteri és a tanácsi rende-

let, amelyet egyébként nemcsak a fertőtlenítő intézet, hanem az összes fővárosi hivatalok megkaptak. A lapok ugyanis nem a saját kiváságuk kielégítése céljából irnak meg valamit vagy támadnak meg embereket, hanem a közös cél szem előtt tartásával a nagyközönség érdekében. Tehát nemcsak joguk, de kötelességük is, meggyőződni és meggyőződhetni arról, hogy mi történik a fővárosi hivatalok falai között. S bármilyen kellemtelen is ez a polgármester urnak és a tanácsos uraknak, nemcsak nekik van joguk tudni, hogy mi történik a fertőtlenítő intézetben, hanem éppen annyi joga van ehhez a dob-utcai kis szatócsnak is, aki keserves munkával keresi meg az adóba fizetett filléreit és méltán kíváncsi arra, hogy hogyan gondoskodik az ő egészségének a megvédelmezéséről a főváros meg a polgármester ur. Gondoskodni — sehogya.

A papi vagyon államosítása.

Földművesek a klerus ellen.

— Saját tudósítónktól. —
— március 3.

A „Föld népe” című, az országos földművelő párt hivatalos lapjának legközelebb megjelenő számában Boros Mihály szerkesztő tollából a következő harcias szellemű, antiklerikális ízű, érdekes cikket fogja közölni, amelyet szerzője bocsátott a „Déli Újság” rendelkezésére és amelyet aktualitásánál fogva alább közlünk és olvasóink figyelmébe ajánljuk. Ime a cikk:

— Mi hadat üzentünk a klerikális tábornak. Késhegyig menő, elkeseredett harcot azoknak, akik ezer esztendő óta megmérgezik ennek a nemzetnek a lélkét, s vérszopó vámpirképen élőködnek a testén.

Két héttel ezelőtt adtuk ki első röpiratunkat. Huh! milyen riadalom támadt a csuhások táborában. Mi fátylát gyujtottunk, az igazság és tudás égő fátylát vittük az elvakított nép közé. Ez nem tetszik a feketék táborának. Rendőrt, ügyészt kiabálnak, s ha lehetne, szívesen égő máglyára hurcolnának mindnyájunkat, kik az igazságot hirdettük, s felvilágosítottuk a nép elvakított tömegeit. Halljátok e, ti népcsalók! Mi nem félünk a ti lármátoztól. Harcolunk ellenetek az igazság és tudás fegyverével, s a népmilliók előtt hangosan kiáltjuk: Tolva!ok vagytok. Elloptátok egy nemzet vagyonát. Kezünkben a törvénykönyvvel, bizonyítjuk, miképp szerezté az egyház a vagyonát.

A katolikus papság céljai és eszközei mindig ugyanazok voltak. A cél: óriási vagyon harcolása. Az eszközök: csalás, okirathamítás, zsarolás, a lelkek megmérgezése. Kezükben a bibliával, mindig arra törekedtek, hogy cibutítsák az emberiséget. Nem a szelid, irgalmas Jézust hirdették, hanem az irgalmatlan, a bosszuálló Istent, aki a poklok tüzeire veti azt, aki nem szolgálja az egyháznak. A poklotól csak egy módon válthatta meg magát a hívő, ha nagy adományokat adott az egyháznak. Ők maguknak nem kértek semmit, csak az Isten részére. Az már mellékes, hogy amit az Istennek adtak a hívők, azt ők fogyasztották el. Ime a példák:

István király törvényei:

I. könyv, I. fejezet: A főpapi rend a király székének csekessége. Ők legyenek a ti váraid, mert náluk nélkül nem maradnak fenn a királyok és országok. II. könyv, 2. fejezet: A kinek Isten 10-et ad

egy évben, a tizediket adja Istennek. (Vagyis a papoknak).

A vagyonszerzésben nem ösmertek határt. A legpiszkosabb eszköz is tisztességes volt nekik, ha pénzről volt szó. A XIII. század eleji zsinat nyíltan elrendeli, hogy egyházi személyeknek keresmát tartani tilos, valamint nőknek, kik testület hitvány bérért eladják, pap házában nem szabad tartózkodni.

Oh, a hamisítástól sem riadtak vissza. A történelem bebizonyította, tudósok kimutatták, hogy azok közül az állítólagos adománylevelek közül, melyekkel vagyontuk kapták, a következők hamisak:

A pannonhalmi apátság jogai és kiváltságaira, a nyitrai káptalan kiváltságai és jószágaira, a zalavári apátság alapítása és birtokaira, a bakonybéli apátság alapítása, a veszprémi egyház birtokaira, a zárai monostor, és spalatói tokaira, a rárai monostor, és spalatói egyház kiváltságaira, a garamszentbenedeki és madocsi apátság alapítására, a nyitrai egyház kiváltságaira, a pécsi egyház kiváltságaira vonatkozó oklevél.

Ime egy másik példa a papi hamisításról:

Kálmán király az 1100-ik évi I. törvényekben István király adományait tiszteletben tartani rendelte, de a 15. és 16-ik t.-cikkben az azonkívüli adományokat visszavonta. A papi kéz azonban, mely a törvényt írta, úgy írta le, hogy a világi adományozást általában visszavonja, de a papiak közül a pristinás szó helyett piscinást írván, csak a halászlai jogot vonatta vissza. A hamisítás sikerült, s a papság tovább is birtokolt oly vagyontokat, melyekhez semmi köze sem lett volna. (Lásd Pázmány beszédét az 1848-iki országgyűlésen).

Bántódás azonban nem érte őket, mert már jó levele oly törvényt hoztak, hogy papok felett csak papok ítékezhetnek. István törvényei: II. könyv, III. fejezet I. §. A világiak tanuságát egyháziakkal szemben kizárja.

A zsarolást is célra vezető eszköznek találták:

III. Endrét, Róbert érsek egyházi átok alá vetette s akkor oldotta fel, mikor arra kötelezte magát, hogy egyszer s mindenkorra 3670 font ezüstöt fizet s azonfelül kötelezi magát, hogy évenként a titeli és eperjesi egyház 3000—3000, szentgotthárdi 2500, aradi, váradi, gyulafehérvári, fehérvári, esztergomi püspök, budai prépost, a zirci és pillisi apát 2000—2000, kerci apát 1000 kóst, János lovagrend 400, kalocsi, bácsi egyház 500—600 mázsa sót kapnak.

A királyok és magánosok miért adták a papságnak a vagyon s mérhetetlen nagysága földet?

Azért, mert a papság elvállalta, hogy a hadsereg költségeit és az iskolák fenntartási költségeit viseli.

Ime a bizonyítás: Az 1384. évi orsz. gyűl., az 1435. évi orsz. gyűl. és az 1489. évi XV. t.-c. világosan rendelik, hogy a papi vagyon jövedelme háborus költségekre fordítandó.

Ugyancsak ilyen módon rendelkeznek az 1555. XV. és XVI., 1556. XVIII., 1557. V. t.-c. 4. §-a, s II. Ulászló király III. rendeletének 20. cikke.

Az egyház, iskola fenntartási kötelezettségét fényesen igazollák a következő törvények:

Az 1548. évi XII. t.-c.:

„Az elpusztult zárdáknak, klastromoknak és káptalanoknak birtokai s jövedelmei (kivéve Béla-várj és tartozmányait, melyeket a királyi felség tetszése szerint ideiglenesen annak fenntartása végett Tahy Ferencnek engedett) tudós papok és Isten igéjének igaz hirdetői

táplálására, hogy a népet a régi igaz értelmű, valódi katolika hitben és vallásban megtartsák és azokat, kik attól ez országban eltértek, arra visszavezeteni igyekezzenek, valamint a vidékbeli iskolák felállítására s felszerelésére és azok tudós és jámbor mestereinek tartására és végre a jöreményű ifjuságnak s fiataloknak, hogy tanulhassanak, előmozdítására és segítségére fordítsanak s alkalmaztassanak. — ezen módon jámbor és tudós férfiak neveltessenek és tápláltassanak.”

Most pedig fizethet a jöreményű ifjuság busás tandíjat, az apák iskolaadót, a jövedelmeket pedig feléll maga a főpapság. Különbben is az 1548. XI. rendelet 6. cikke, mely egyébiránt hittérítő törvény, azt rendel 4. §-ában, hogy:

„Ugyanazon főpapok tehetségükhöz képest iskolákat állítsanak, melyekben a jó tudományok és igaz vallás tanítások.”

Az 1550. évi XIX. t.-c. így szól: „Méltoztassék ő Felsége (miképp korábbi években végeztetett) az elpusztult egyházak, káptalanok, konventek birtokait és jövedelmét, iskolák felállítására és tudósifjaknak ellátására mindenitt haladék nélkül fordítani.”

Ime, a papság azért kapta a vagyonát, hogy abból a hadsereget és az iskolát fenntartsa.

Ma a nép viseli a hadsereg és a közoktatás költségeit. A papok pedig birtokában vannak a mérhetetlen vagyonnak, az elvállalt terhek nélkül. A nép viseli a terheket, az államot (a népet) illeti tehát a papi vagyon.

Legyen vége a népcsalásnak. A papi vagyon szekuralizációját követeljük.

Személyváltozások a rendőrségen.

Nispest és Erzsébetfalva becsatolása.

— Saját tudósítónktól. —

— márc. 3.

A főkapitányság most várják nagy izgalommal a belügyminiszteriumba felterjesztett kinevezések megérkezését.

Már vagy három hete, hogy Boda Dező dr. főkapitány több más fontos fölterjesztéssel együtt a kinevezések dolgát is a belügyminiszter elé terjesztette.

A tervezet szerint két címzetes tanácsost, Sajó Sándort és Markovich Lucét nevezik ki valóságos tanácsosokká, több fogalmazót pedig kapitánnyá.

Egyidejűleg a kinevezésekkel felterjesztett a főkapitány egy egész sor más fontos és sürgős javaslatot. Ezek a javaslatok késleltetik a kinevezések leérkezését, mert hosszabban tanácskoznak róluk, az életbeléptetésük esetén pedig a kinevezések egész sorára lenne szükség, a belügyminiszterium pedig egy íst alatt szeretné elintézni az összes kinevezéseket.

A javaslatok között a legfontosabb és a legtöbb embert érdeklő az, amely Kispestet és Erzsébetfalvát a m. kir. államrendőrség hatáskörébe akarja bevonnai. A székesfőváros mindenkori főkapitányának már régi panasza, hogy ez a két község valóságos buvhelye a fővárosból kitiltott közveszélyes és a gyanús embereknek, akik nappal bejönnek a fővárosba a közbiztonság veszedelmére. A rendőrség már évek óta sürgeti ennek a két kapitányságnak a felállítását, a belügyminiszterium azonban sokalta a költségeket, melyeket a számvétség a

szükségesnek mutatózó építkezésekkel együtt 147.000 koronába állapított meg. Ezeket a költségeket mult már évek óta a két község becsatolása, mig most Andrassy Gyula gróf belügyminiszter, ki általában sokat tesz a rendőrség érdekében, hajlandónak mutatkozott a főkapitány javaslatát tárgyalás alá venni és valószínű, hogy Kispest és Erzsébetfalva legközelebb kapitányságokat kapnak. Ez újabb két kapitány és négy fogalmazó kinevezését tenné szükségessé. Felterjesztette azonkívül a főkapitány a kölcsönös áthelyezésekre vonatkozó javaslatát is. Ezek között legérdekesebb Sajó Sándor rendőrtanácsos távozása a VII-ik kerületből a IX-ikbe és Sándor László dr. rendőrkapitány kinevezetése a VII. kerület vezetőjévé.

Sándor Lászlóban, aki eddig a bünyügyi osztálynak volt a legnagyobb erőssége, kiváló vezetőt nyerne az Erzsébetváros, mig Sajó Sándor feltétlenül rövid idő alatt fogja ráncba szedni a rendkívül elhanyagolt Ferencvárost. Távozik azonkívül eddigi állásából Szirmay Andor rendőrtanácsos Ujpestről, Bonis István kapitány a VI. ker. vezetője, Saly Károly tanácsos a VIII. ker. vezetője és Jeszenszky Gellért kapitány, aki a IV. ker. és a gyermekkapitányság ügyeit vezette eddig.

Szerbia bakafantosságai.

Megint harcra a hangulat.

— Saját tudósítónktól. —

— március 3.

A szerb újságok tovább is fogadkoznak, hogy a szerb nép meghal, de követeléséről nem mond le; a hadi készülődés tovább tart. A kormány hír szerint az orosz jegyzékre azt fogja felelni, hogy csak a hatalmak konferenciájában bízik, ezt akarja és területi követeléséről nem mond le, sem közvetlenül nem fordul Ausztriához és Magyarországhoz. Nikita montenegrói fejedelem úrra előáll követelésével; a hatalmak tanácskoznak; mi pedig még várjuk, hogy a szerbek megmondják magukat.

Belgrád, március 3. Tisza István gróf és dr. Wekerle Sándor miniszterelnök beszédeinek teljes szövegét csak tegnap este ismerték meg Belgrádban. Wekerlenek egy előbbi beszédének kivételével most tudták meg a szerbek világosan, mi is a magyar politikai világ véleménye Szerbia magatartásáról. A két beszéd nagy szenzáció hatásával van és a politikai körökben már érezteti lehűtő hatását az ekzaltált kívánságokkal szemben. A hírlapok még nem közlik és nem is tárgyalják az államiérfiak nagyjelentőségű beszédeit, de holnap már bizonyára nagy heveséssel fogják megtámadni.

Belgrád, március 2. Bizottság alakult arra, hogy az összes nagyobb városokban népgyűléseket rendezzen, amelyeken tiltakozni fognak az ellen, hogy Szerbia a területi kárpótlásról lemondjon. Ily módon akarják rákényszeríteni a királyt és a kormányt, hogy eddigi követelésükhöz ragaszkodjanak.

Előre haladott idény miatt
kályha-tálcákban,
szénkannákban, koresolyákban
mólyen leszállított árak!

Biró Albert

Árjegyzék ingyen. vaskereskedése Telefon 90-52.
Budapest, VI., Andrassy-ut 57. szám.

Ikerjegyű acélárúknban
valamint az
összes konyhafelszerelésekben
legolcsóbb beszerzési forrás

Farsangi bluzkülönlegességek
alkalmi ruhák, aljak, pongyolák mesés kiállításban

Faludi László

ezégnél **BUDAPEST**
Andrassy - ut 48.

■ ■ Divatlap ingyen. ■ ■

NAPIHIREK

Családi dráma a Mester-utcában.

A revolveres kérés.
— Saját tudósítónktól. —

— márc. 3.

A Mester-utcában ma reggel egy elkéseredett szerelmes revolverrel támadta meg annak a leánynak az anyját, akibe szerelmes volt, mert megtagadták tőle a leány kezét. Réá is lőtt az asszonyra, a lövés azonban nem talált s másodszer már nem lehetett, mert időközben a kiabálásra és a lövés zajára elősiető szomszédok kicsavarták a támadó kezéből a fegyvert.

Wenninger József 23 éves géplakatos szerelmes volt Marton József cipészmeister 17 éves Anna nevű leányára, ma reggel felvette az ünneplő ruháját és beállított Martonék Mester-utca 27. szám alatt levő lakására, hogy megkérje a leány kezét. A leány nem volt odahaza, csak az anyja, aki elutasította a kérést.

Az elkéseredett ember revolverrel rántott és leakarta löni az asszonyt. Az azonban észrevette Wenninger szándékát, beemerkült a másik szobába és magára zárta az ajtót. Wenninger az ajtót bezárta, behatolt a szobába és rálőtt Martonéra. A lövés azonban nem talált, hanem a falba furdott. Időközben behatoltak a zaira figyelmessé lett szomszédok, kicsavarták Wenninger kezéből a pisztolyt és rendőrt hívték. Wenninger leakarta magát vetni az emeletről, azonban szándéka végrehajtásában megakadályozták. Átadták a rendőrnek, aki bevitte a főkapitányságra, ahol kihallgatása után letartóztatták.

— Az ellopott kabát és annak következményei. Szegedi tudósítónk írja: Lichtenegger Gyula mérnök és földbirtokos nejének ezer koronánál többet érő valódi perzsa kabátját még tavaly februárban ellopták. A nyomozás akkor eredménytelen maradt, de most tudomására jutott a rendőrségnek, hogy az értékes kabáthoz teljesen hasonló van Nagyszombornan Korn Adolfiné zugmulató-tulajdonosnő birtokában. Két közrendőr elhozta a kabátot, amelyet a káros a magáénak ismert. Kint, hogy a kabát Koch Mór szegedi korcsmáros utján jutott birtokába Kornének, aki viszont azt állítja, hogy 40 koronáért egy idegen társaság hagyta azt nála zálogban. Nyomozás közben kiderült az is, hogy Korn Adolfiné egy Weisz Izrael nevű emberrel leánykereskedést üz, amiért most is folyamatosan van ellene az eljárás. Weisz Izrael a szegedi rendőrség letartóztatta, Korné ellen pedig tovább folyik a vizsgálata.

— Végzetes fejszecsapás. Aradi tudósítónk írja: Egy szerencsétlen ember vívódik ma a halállal, akit olyan fejszecsapás ért, amelyet nem neki szánt a fejsze forgatója. Vaskóhon történt a dolog. Mint tudósítónk jelenti, Tomucz Pásk petróci lakos összeszóalkozott Tomucz Jakab kisköhi emberrel. Az utcán csaptak össze. Eppen egy harmadik Tomucz, a György háza előtt. Tomucz Pásk a veszekedés hevében fejszéjével Jakab felé sújtott. Jakab hirtelen elugrott a fejsze elől. Tomucz Györgyöt azonban éppen ekkor vezette arra halvézete. Eppen abban a pillanatban lépett rá a kapun György, amikor lecsapott a fejsze. Tomucz Györgyöt fején találta a végzetes fejszecsapás, melynek súlya alatt ajultan esett össze. A dologról értesítették a nagyváradi királyi ügyészséget, mely Aszalay Sándor vaskóhi járásbíró bizta meg az ügy vizsgálatával.

— Elgázolás. Schnerer Engelberg 74 éves vasúti őrt a Ferdinánd-hídnál reggel 6 órakor a Palotáról jövő vonat elütötte. Életveszélyes sérüléseket szenvedett, a mentők a Rókus-kórházba vitték.

— Betörések. Wagner Vilmos vendéglős Andrassy-ut 44. szám alatti üzleti helyiségében az éjjel betörők jártak és onnét a kimerés kasszájából, a főpincérnek az étteremben levő pénztárából

és a borfiuk hálószobájából több száz korona készpénzt és egyéb holmit elvittek. A betörő a házban elrejtőzött és midőn már minden csendes lett, a konyhaajtót betörte, honnét aztán szabad lett az út a helyiségekbe és nyugodtan végtezhette dolgát, mert az étterem helyiségeiben senki sem volt, a borfiuk pedig késői lefekvés után mélyen aludtak hálószobájukban. A rendőrség a tettest, — ki csakis a helyi ismerős lehet, — keresi. — **D e á k** Antalné kárpitoszegéd felesége, az Elnök-utca 20. szám alatti lakásán tegnap délután két gyermekére rázarta az ajtót és eltávozott hazulról. Mialatt távol volt, két ismeretlen férfi kinyitotta a lakás ajtaját, a gyermekeket megfélemlítették és ami a lakásból elvihető volt, magukkal vitték. A rendőrség a tetteseket keresi.

— **Elcsipett rablók.** Hirt adtunk arról, hogy a múlt hó 28-án a Gyár-utca és Lovag-utca sarkán két munkásembert öt egyén kirabolt. A rablókat ma éjjel a rendőrség letartóztatta. Stekkelhuber Boldizsár, Kasó Dezső, Berger Ferenc és két 16 éves bűnös személyében, kiknek neveit a legutóbbi főkapitányi rendelet értelmében nyilvánosságra hozni nem szabad. Ez a rendelet ugyanis arról szól, hogy a 18 éven aluli bűnösök neveit és személyi adatait esetleg megjavulás érdekében nyilvánosságra hozni nem szabad. A jelen eset az első, amelyben a rendőrség ennek a rendeletnek érvényt szerez.

— **Kéz- és lábizzadás** sok embernek óriási kellemetlenségeket okoz. Dr. Hönig Izsó Villanygyógyító Intézetében (Károly-körut 24) a Röntgen-sugarak segítségével teljesen fájdalomlan módon tüntethető el e kellemetlen baj, még ha évek óta is dacolt minden orvosi kezeléssel.

— **Feltűnést keltő** Budapesten az országosan ismert Zélinger-féle készpénzrendszeri elsőrangú uriszabó termék zseniális működése. Atmeneti kabát angol kelméből csakis mérték szerint 35 forint, felöltő 30 forint, prima utcai öltöny 30 forint. Prima munka, tiszta gyapjuszövetekből. IV. ker., Belváros, Magyar-utca 3. sz., I. emelet (Kossuth Lajos-utca mellett).

Dr. Hönig Izsó

Villanygyógyító- és Röntgen-Intézet.
ELEKTROMÁGNESES GYÓGYÍTÁS.
Magas feszültségű áram, két fénykezelés, villamos fényfürdő, Finson-féle ilyámpafűtők és az összes egyéb villamos gyógyászatok.

Budapest, IV., Károly-körut 24., I. em. Lift.
Telefonszám 102-39.

Bovallt gyógymód minden idős bajnál, különösen:	Idős bajok, különösen:
Általános idegesség.	Kéz- és lábizzadás (Rheuma)
Almatlanság, Fejfájás.	Ízületi és csontbajok.
Hűdések (Paralízis)	Székrekedés, Daganatok.
Gerincvelő-sorvadás Tabes	Anyagcsere-bajok (elhízás)
Ízületfájalmak. (Ischias)	Bőr-bajok (Bőrgyógyászat)
Szívbetegségek.	Hajhullás, kopaszodás.
Vérkeringésmegzavarás.	Szörp- és kávékezelés (aroma).
Gyermek-bajok.	Aranyorsó etetés.

Kendelés délelőtt 8-11-ig, délután 2-6-ig.
Kiváratra prospektus.

TÖRVÉNYSZÉK:

§ Pénzhamisítók családja. Csonke János pálinkafőző Nagy István és Saranszky Márton kisbirtokosok Bényén Dudás János gázdalkodónak azt ajánlották, hogy a pénzéért ötször annyi hamis pénzt adnak neki; hogy maguk iránt bizalmat gerjeszzenek Dudásban, a személtárra hamisnak mondtott 10 és 20 koronásokkal fizettek, azután felhozták Dudást Pestre, elvitték az Üllői-ut 62. számú házba, itt egy ismeretlen embernek, kinek kilétét kinyomozni nem sikerült, átadott Dudás 2000 koronát, mire az ismeretlen Saránszkyknak egy nagyobb csomó 10 és 20-koronást adott át, s együtt távoztak el azzal, hogy a keleti pályaudvarnál fogja átadni Saránszky a pénzt Dudásnak. A Rákóczi-uton elibük toppant egy ember, ki magát detektívnek mondván, Csonkát, Nagyot és Saránszkyt állítólag letartóztatta és a pénzt lefoglalta. Dudás csak később tudta meg, hogy becsapták, megtette a feljelentést, mire a három család letartóztatták, ma itélkezik felettük Makucz bíró tanácsa.

§ **Merénylő léri.** Dénes István postaszolga 1908 dec. 9-én Ráckevén, a Molnár-utcában rálőtt a tőle különváltva élő

feleségére született Peszek Mária, mert az asszony, akit a törvényszék válsztott el az urától a tartás díja fejében lefoglaltatta Dénes fizetését. Az asszony súlyosan megbesült és csak január végén jött ki a kórházból. A merénylő postaszolgát letartóztatták és ma ill törvényt felette a pestvidéki törvényszék esküdtbirósága.

Sport.

— (Uszás. A Berliner Schwimm-Club március hetedikü uszómecsingjén a Muegyetemi A. F. C. kitünö sprint stafétái, mint Honfi, Donáth, Belezny, starthoz állanak. A müegyetemiek ellen Németország legjobb staféta-uszói veszik fel a küzdelmet.

— (Football. Már tegnapi számunkban röviden megemlékeztünk arról, hogy jövő vasárnap két magyar csapat mérkőzik Bécsben: Föv. T. C.—Cricketer, Magy. Atl. C.—Wiener A. C. Tudvalevő azonban, hogy a M. A. C. C. nak ugyanakkor lekötött bajnoki mérkőzése van a Typographusokkal. Miután a nyomdászcsapat a matchet nem akarja elhalasztani, kénytelenek az atléta a Typ. I. ellen a második csapatukat kiállítani. A M. A. C. II. csapata a Typ.-tól minden valószínűség szerint vereséget szenved s így a bajnokságban komoly eséllyel induló M. A. C. minden reményét feladhatja, sőt ezen esetben még helyezésre sem számíthat.

— (Atlétika. A Magyar Atlétikai Szövetség március 4-én dr. Bárczy István elnöklése mellett ülést tart a városháza tanácstermében a következő tárgysorozattal: 1. A közgyűlés napjának megállapítása. 2. Handicaperek jelölése a folyó évre. 3. Atlétikai, vívó-, birkózó- és cross country-bajnokságok feltételeinek megállapítása. 4. Szakosztályok előterjesztései. 5. M. O. T. E. Sz. válasza a birkózás ügyében. 6. Pénztáros előterjesztései. 7. Folyó ügyek.

TURF.

A háromévesek nagy handicapja.
(Folytatás.)*

Chenapan 55½ kilóval határozottan jól áll sulyban.

Ez a ló tavaly tavasszal csak rövid fejhosszal volt harmadik Pafi és Kahlenberg után. Igaz, hogy azután helyzetlenül futott, de nem szabad megfeledkezni, hogy akkor az egész Springer-istálló teljesen formán kívül volt. Ősszel azonban már nagyon szép versenyt futott a kétévesek nagy handicapjában, melyben csak az akkor nagyon nagy formában levő Eszemadta tudta küzdelem után megverni. De a vert mezőnyben volt Bellcrophon, Bácsi, Belle Alliance, Kaiserlulhan, Reine, Szomszéd stb. Ezután már csak a Henkel-émlékversenyben futott, ahol istállótársa, Bruhus volt nyéronék jelentve és amelyet az idei Királydíj első favoritja, Hadnagy nyert meg Herr Göd és Bruhus ellen, tehát helyzetellen futása mit sem von le a nagy handicapbeli chansából.

Krikerinek hosszu a táv, ugyszintén Fabelhaffnak is.

Alabárd és Reine nagyon erősen lettek elbirálva.

Nagyon jól került a skálába Galonbet 45½ kilóval, mely egyszer Kunilinde után második volt. Jó lovas alatt kitünö chansot adunk neki.

Kamsin, melyet mint kétévest istállójában igen nagyra tartottak, 51½ kilóval feltünően jól áll sulyban, mert nem szabad elfelejteni, hogy ez a ló a Heleventhali díj előfogadásaiban első favorit volt. Valószínűleg okkal is fogadta istállója, mert hiszen elég jó mértéke volt Slecinka, Nemesis, de közvetlen a verseny előtt beteg lett, természetesen nem válthatta be az istállója által hozzá fűzött reményeket.

Ha tehát e télen rendbe jött, ugy nagyon jó szerepet kell neki játszani a versenyben.

Jól kerültek még a handicapba a középsúlyak közül: Fellah 53½ kg, Pafi

53 kg, Só 52 kg, a kis súlyak közül: Halupsa 48 kg, Avar 46 kg és különösen a Springer-istálló lova, Sesususa 44½ kg.

Ismételjük, hogy mi csak az elmúlt év pozitív formái után latolgattuk az esélyeket, nincs tehát kizárva, hogy az elmúlt év egyes rossz kétéveseiből a téli pihenő alatt egy Csókosasszony, Ignatieff, Keringő vagy Maxim-kaliberű ló lett és akkor a számítás ugy sem ér semmit. Ha ellenben ez nem következett be, ugy az esélyteljes lovakat már ma a Springer-istálló kiküldöttjében, Chenapan, Sesususa vagy Galonbet, továbbá Kamsin, Fellah, Só, Kalupsa és Avarban véljük megtalálni.

Mindenesetre a márciusi törles után részben tisztázódni fog a helyzet és akkor még majd visszatérünk megbeszélésünkre, hogy véleményünket végérvényesen elmondhassuk.

KÖZGAZDASÁG.

A magyar királyi folyam- és tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága közzéteszi, hogy az árufelvételt Kornenburg, Bécs, Pozsony és Budapest állomások egymás közötti forgalmában (a Budapest-dunaparti teherpályaudvaron való átrakási forgalomban is) március 4-én megnyitja.

— Száz percentes osztalék. Ezt az osztalékot a „Közszénbánya és téglagyártársulat Pesten” című vállalat fizeti a részvényeseinek. Az osztalék mindössze 20 korona, de azért ez mégis száz percentes osztaléknak felel meg, mert a részvények névértéke 20 korona, szemben a részvények 473 koronás tözsdei árfolyamával. Egyebekben a vállalat kapzsi igazgatósága, akiknek élén egy Östreicher nevű ur áll, keservesen panaszkodik, hogy az elmúlt évben mindössze 405,305 koronát keresett, amit annak tulajdonit, hogy csak 39 millió darab téglát adott el, az előző évi 46 millióval szemben.

TÖZSDE.

Az értéktözsde irányzata belpolitikára lanyha. Jegyeztettek:

Osztrák hitel	628.50
Magyar hitel	732.25
A gabonátözsde irányzata szilárd.	
Buza áprilsra	13.44
Buza októberre	11.18
Rozs áprilsra	10.32
Rozs októberre	9.36
Tengeri májusra	7.40
Zab áprilsra	8.68

Kiadja: A „DÉLI UJSÁG” LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Ajándékok:

ezüstből 2, aranyból 6, ékkövesek 30 ébresztőórák 6, zsebórák 6, ingaórák 14 koronától feljebb csakis jobb kivitelben beszerezhetők

Gáti és Szabó ékszerész és óraszerelő Bécsi-utca 9., Erzsébet-tér mellett. Nagyobb ezüst tárgyak és ékszerék gyártáron atul. Eltörött órák és ékszerék igen kis költséggel helyrehozhatók, vagy becserelethetnek. Tossék czimünket társzájába tenni, alkalomadtán hasznát veheti.

Rum és likőr

előállításához küld utasítást

ingyen

WATTERICH A.

Budapest, VII., Dohány-utca 5.

* Lásd lapunk 40-iki számát

Pénzt butorra,

zongorára. Butort, zongorát, hintót, autómobil, kurrens-árut, varrógépet, kerékpárt s.b. feltűnő jutányosan beraktározunk.
Tauszik és Társa, VI., Gyár-utca 21.
 Telefonszáma 83-97. Már beraktározott tárgyakat magasabb előlegezéssel kiváltunk. Ügynökök és üzletajánlók magas jutalékban részesülnek.

Kristalin.

Teljesen ártalmatlan bőr- és arcszépítő-szer,

a mi még eddig nem volt a melynek hatása páratlan. A Kristalin a bőr ápolásának hatékony eszköze. A bőr telemszti s ezáltal simává, barsonyosává, fiatalos fűdeségűvé és fehérré lesz. Pattanások és foltok a nedves használat következtében eltűnnek. Mértékletes enyhe masszírozással eltüntet az arcson, kezén, nyakon a ráncokat és így élve mindenképp azt, a mit legjobban óhajt. — A Kristalin hatékony szőrtelenítő szer. — A Kristalin mindig alkalmazható, de mindig mesdás után. Nagyon kellemes alkalmazandó és az arc közepétől masszírozandó el jobbra és balra mindaddig, míg be nem hatol és el nem enyészik a bőrben. Ekkor részben is alkalmazható. — Sikerem abban fogom látni, hogy mindenki, a ki csak egyszer használta a Kristalint, soha sem fog más szert alkalmazni bőrének higiénikus gondozására és ápolására.

Olinkievich Sándor
 román kir. orvosgyógyász
 százados és kémikus.

KRISTALIN MASSA:

Frödtégy 50 fill. Üvegdoboz 3 kor.
 Majolika dísztegy 5 korona.
 Kristalin szappan 1 kor. Kristalin powder 1 kor.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és háztartásban.
 Megrendelhető: a „Kristalin” magyarországi forráktárában is, Budapest, VIII., Baross-utca 91. sz.

MAGYAR MERCUR BANK R. T.
BUDAPEST,
 V., Ferencz József-tér 5. sz.
 (Gresham-palota)

sorsjegyzálya vesz és elad sorsjegyeket készpénzfizetés ellenében, napi áron és részletfizetésre.

Azok sorsjegyiársulátokat, saját számlára vagy megbízás alapján.

Videki ügynököket kedvező feltételekkel bárhol alkalmazunk.

Ajtók és ablakok

vasredőnyök, kapuvasrácszatok kertkerítések, csementlapok olcsón kaphatók,
Kelemen Mór
 Budapest, Nádor-utca 72-74.
 Fióküzlet: Visegrád-utca 27.

Első magyar dégrás-gyár
Bernauer

Lajos
 Központi iroda
 Budapest, V., Váci-ut 22.
 Repceolajgyár: Ujpest.

Ideal
 írógép
 abszolút látható írással.

Prospektus ingyen és bérmentve.
 Magyarországi vezérképviselőség
Schott H. és Donnath
 Budapest, Andrássy-ut 53.

Telefon 55-49. Telefon 55-49.
 Műszaki iroda és gyár.

Fried Zsigmond
 központi fűtés, szellőztetések, légszesz, vízvezeték, csatornázás berendezése — és műépítészeti bádigos —
BUDAPEST,
 VIII., Baross-utca 78.

Teudloff K. és Dittrich T.
 gépgyár-részvénytársaság
 Budapest, IX., Mihálkovic-utca 18. sz.
 Különlegességek:
 Felszerelési tárgyak, gőzkazánok, gépek, ipartelemek és gőzfűtésekhez. — Gőzsugár-készülékek, perfectio-, pulsométerek és fessmérőkben.
 Városi vízvezetési szerelvények.

NEMI BETEGSÉGEK
 hujcsőhajokat, sebeket, syphilit és korai férfierő elgyöngülést gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít
Dr. Fabinyi
 v. kórházi orvos (a húgyszervi és bujakkóros osztályon)
 Rendel: d. e. 9-3-ig és este: 6-8-ig.
BUDAPESTEN,
Rákóczi-ut 8/a.

Személy- és jelzálogkölcsönök
 (készpénzben)
 hivatalnokok, kereskedők, iparosok s.b. részére budapesti és vidéki házakra, földbirtokokra előnyös feltételek mellett folyosít a
»TURUL« takaré- és hitelszövetkezet
 Budapest, VI., Nagymező-utca 37-39 sz.
 Telefon 34-33. Telefon 34-33.

Új rendszerű butorhitel!
 Butorok csakis a legjobb kiviteiben kap. halók készpénzért v. banknál törleszthető részletre.

Balázs és Társa
 butorraktárában
 Budapest, VI. ker., Révai-utca 3.
 Váci-körút mellett.

A vásárolt butorok értékét egy bank fizeti nekünk ki, a vevő tehát a banknak marad adósa, miáltal a butor mindenkinek készpénzárban számíthatjuk. A bankkölcsönt sem részlegzés, sem egyéb költség nem terheli.

Legjobb... Legjobb... Legjobb...
PAP, LAN, PAP, LAN, PAP, LAN

GICHNER JÁNOS
 Ágynemű-rész- és vasbutor-gyáros szőnyegek, függönyök, poltrók, terítő stb. nagy választékban.
BUDAPEST,
 Erzsébet-körút 20.
 Fióküzlet: Gárdonyi (Kerepesi)-ut 88. sz.
 Gyár: Kertész-utca 7. és 8.
 Árjegyzékét bárkinek ingyen és bérmentve küldjük.
 Meg nem látható árú elküldésben tárgy a pénz visszafizetésére.

ON BEREL!
 EGY ÓCSKA ZONGORÁT VAGY PIANINÓT ÉS
KIDOB.
 12 HAVONTRA 12 VAGY 16 HAVONTRA KÖLCSÖNÖZDÜLT VÉGRE PÉNZET! KAPD A ZONGORÁJÁ HINCS!
HA FIZET!
 HAVONTRA 20 KORONÁT, KAP EGY KIVÁLÓ GYÁRTMÁNYÚ LEGMODERNEBB ÉS KAROMPEDÁLOS ÉRZÉPÁNCÉLTÓMÉS KERESZTHÚROS-TETSÉSE SZERINTI SZINBEN-ÚJ ZONGORÁT VAGY PIANINÓT NEM-IRÁJ VÁLTÓT, NEM ÁLLY FÉREZT ÉS NEM FIKET BARRHAK KAMATOT ÉS MÉGIS TULAJDONA LESZ A ZONGORA, ILYEN IDEÁLISAN SZÜD LIBERÁLIS MÓDON ÉS FÁPNYÓ NIZÁROLAGOSAN
ESAK
STERNBERG-DEZSŐ
 ZONGORA ELADÁSI ÉS KÖLCSÖNZESI TELEPÉN BUDAPEST VI., FERENCZ-TER 9.
 ZONGORÁK BECSERELÉSE, JAVÍTÁSA, HANGOLÁSA, LEGKÖNYVÉNY

BRÁZAY
SÓSBORSZESZ
 A LEGJOBB
 VAKODJUNK ÉRTEKTELEN UTANZATÓKÓJ!